

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

ULUSAL TAŞIT TANIMA SİSTEMİ

EK-1: TTO PİL DEĞİŞİM KILAVUZU

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

İÇİNDEKİLER

1.	Tanımlar.....	4
2.	Amaç ve Kapsam.....	5
3.	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS) Genel Bilgi.....	5
4.	Güvenlik Kuralları	6
5.	Pil Değişim Seti	6
6.	Kullanılması Gereken Ekipman.....	6
7.	Pil Değişim Süreci	6
8.	Kritik Stok ve Yedeklilik.....	7
9.	Servis ve Faturalandırma	7
10.	Sertifikasyon ve Yetkilendirme	7

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

TARİHÇE

SÜRÜM	TARİH	ONAYLAYAN	AÇIKLAMA
0.0	01.09.2025	Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü Bandrollü Ürün İzleme Sistemleri Dairesi Başkanlığı	İlk sürüm

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

1. Tanımlar

Bu kılavuzda geçen;

Bakanlık: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığını

Başkanlık: Gelir İdaresi Başkanlığını

Darphane: Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünü

Tebliğ: 5 Ekim 2023 tarih ve 32330 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliğini (Sıra No: 1)

Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS): 32330 Sayı 5 Ekim 2023 Tarihli Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde tanımlanmış olan, taşıta dair UTTS kapsamındaki bilgilerin muhtelif donanım ve yazılımlar kullanarak otomatik olarak okunabilmesine, iletilebilmesine, kaydedilmesine, saklanmasına ve paylaşılmasına imkân veren Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi'ni

Akaryakıt İstasyonu: EPDK Kanun ve Mevzuatlarına uygun olarak Akaryakıt Dağıtıcısı ile tek elden satış sözleşmesi yapmış, bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir Akaryakıt Dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların Akaryakıt ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri, Akaryakıt Dağıtıcısı ile bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılara ikmalî yetkisi verilmesi işlemini yürüten bir işletmeyi,

Kılavuz: UTTS kapsamındaki iş, işlemler, süreçler, teknik ve benzeri her türlü düzenleyici, tarif eden bilgileri içeren, Darphane internet sitesinde yayımlanan tüm belge, doküman, vb. basılı veya dijital belgeleri,

UTTS Saha Yönetim Sistemi: Sahada gerçekleştirilen tüm operasyonların ve denetimlerin yönetilmesi, saha ekiplerinin görevlerinin koordine edilmesi, denetimlerin uygunluğunun sağlanması ve toplanan verilerin raporlanmasını sağlayan saha yönetim sistemini,

UTTS Pasaportu: Yetkili firma ve yetkili servis elemanları mesleki yeterlilik evraklarının uygun olması ve kendilerine atanan tüm eğitimleri başarı ile tamamlamalarının ardından evraklarının ve eğitimlerinin tamamlandığını, servis ve montaj işlemlerinde çalışabileceklerini gösteren UTTS Montaj Sertifikasını,

Tabanca İletişim Modülü (TİM): TTO'lardan gelen sinyali çözümleyip UTTS veri merkezi ile iletişime geçerek TTB'ye ait bilgileri alan ve bunları YN Pompa ÖKC'sine ileten, üzerinde Güvenlikli Haberleşme Anahtarı/Kodu ve özel yazılım bulunan, harici olarak YN Pompa ÖKC'ye bağlanmış veya YN Pompa ÖKC içine entegre edilmiş modülü,

Taşıt Tanıma Birimi (TTB): Yakıt verilen taşıtların yakıt depo girişine monte edilebilen ve söküldüğünde tekrar kullanılamayan, taşıta ait plaka bilgisi, mükellefe ilişkin bilgiler gibi hususları hafızasında muhafaza edebilen ve bu bilgilerin akaryakıt alımı sırasında TTO donanımı vasıtasıyla pompa ünitelerinin bağlı olduğu YN Pompa ÖKC'lere otomatik olarak iletilmesine imkân sağlayan ve sadece Darphane'den temin edilebilen pasif bir devre ve anteni içeren birimini,

Taşıt Tanıma Okuyucusu (TTO): Akaryakıt pompa tabancasına monte edilen ve sadece yakın mesafeden TTB üzerindeki bilgileri okuyabilen, okunan bilgileri kablosuz olarak TİM'e ileterek YN Pompa ÖKC'lere otomatik aktarılmasına imkân sağlayan cihazı,

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

TTO Sabitleme Aparatı (Kılıfı): TTO'ların akaryakıt pompalarına sabitlenmesi için kullanılan akaryakıt buharı ve direkt akaryakıt temasından etkilenmeyecek asgari yeterliliğe sahip plastikten üretilen tabanca kılıfını,

Pil Değişim Seti: TTO'da kullanılan pil veya bataryanın kullanım sıklığına bağlı olarak belirli aralıklarla değiştirilmesi için gerekli lityum iyon pil, alyan vida ve sızdırmaz contadan oluşan seti,

Programlama Cihazı: TTB'nin taşıta montajının tamamlanmasından sonra, taşıt plakası ve TTB hafızasına kodlanmış özel bir kimliği ve diğer tanımlanacak bilgilerin aktarılmasını sağlayan ve TTB aktivasyonunu gerçekleştiren cihazı,

Yetkili Firmalar: UTTS donanımlarının üretimi, satışı, kurulumu, montajı, aktivasyonu, değişimi ve bakım onarım hizmetlerinin yürütülmesi için, UTTS İşletmecisi tarafından ilgili kılavuzlara göre uygunluk incelemesi yapıldıktan sonra Darphane'nin onayı ile yetkilendirilen firmaları,

ATEX: Avrupa Birliği'nin 2014/34/EU sayılı direktifi kapsamında, patlayıcı ortamda kullanılacak ekipmanların güvenlik gerekliliklerini tanımlayan sertifikasyon standardını,

ifade eder.

2. Amaç ve Kapsam

Bu belge, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS)" kapsamında 5 Ekim 2023 tarihli ve 32330 sayılı Uygulama Genel Tebliği'nde tanımlanan Akaryakıt İstasyonlarında kullanılacak donanım, yazılım, veriler ve uygulamalara ilişkin "Usul ve Esaslar" ile ilgili detayları içermektedir. Belge, UTTS kapsamındaki tüm işlemlerin güvenli bir şekilde tanımlanıp doğrulanmasını, belirlenmiş kural ve esaslarla kayıt altına alınmasını ve gerekli raporlamaların yapılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu kılavuz, Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS) kapsamında kullanılan Taşıt Tanıma Okuyucusu (TTO) cihazlarının pil değişim sürecini düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır. Pil değişimi yalnızca Darphane tarafından temin edilen TTO Pil Değişim Seti kullanılarak, yetkili ve sertifikalı teknik personel tarafından yapılabilir.

3. Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS) Genel Bilgi

Taşıtlara akaryakıt pazarlama ve satış piyasasında rekabet eşitliğinin sağlanması ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele kapsamında birçok düzenleme ve çalışma hayata geçirilmiştir. Akaryakıt istasyonlarında yapılan akaryakıt satış işlemlerinden doğan vergilerin güvenliğinin ve denetiminin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, daha önce akaryakıt pompalarına bağlanma mecburiyeti getirilen ödeme kaydedici cihazların, elektronik ortamda anlık veri aktarımı yapabilen, güvenlik seviyesi yükseltilmiş ve belirlenen diğer teknik özellikleri taşıyan Yeni Nesil Akaryakıt Pompa Ödeme Kaydedici Cihazlar ile değiştirilmesine yönelik düzenleme 527 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiştir. Söz konusu düzenleme ve çalışmaların devamı mahiyetinde olmak üzere, 5 Ekim 2023 tarihli ve 32.330 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olan

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi, Uygulama Genel Tebliği (Sıra No:1) uyarınca akaryakıt istasyonlarında Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi (UTTS) kurulması zorunluluğu getirilmiştir.

Bahse konu UTTS'ye ilişkin uygulamaların Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce yetkilendirilen firmalar tarafından mükelleflerin ve nihai tüketicilerin kullanımına sunulması düzenlenmiş olup Darphane tarafından belirlenen UTTS donanımları, UTTS uygulama ve kayıt işlemlerini sağlayacak donanımlar ve sarf malzemeler olup aşağıda listelenmiştir.

Donanımlar:

- Taşıt Tanıma Birimi (TTB),
- Taşıt Tanıma Okuyucu (TTO)
- Tabanca İletişim Modülü (TİM),
- Programlama Cihazı,

Sarf Malzemeler:

- TTO Sabitleme Kılıfı (Aparatı)
- Mühür Seti
- TTO Pil Değişim Seti
- Güvenlikli Haberleşme Anahtarı

4. Güvenlik Kuralları

Taşıt Tanıma Okuyucu (TTO) cihazları ATEX sertifikalıdır. Bu nedenle pil değişimi yalnızca patlayıcı ortam dışındaki güvenli alanlarda gerçekleştirilmeli, kıvılcım oluşturabilecek herhangi bir ekipmanın kullanımı kesinlikle engellenmelidir. Yetkisiz kişilerin cihaz üzerinde işlem yapması yasaktır. TTO, pompa üzerinde kurulu durumdayken açılmayacak; pil değişimi yalnızca patlayıcı ortam dışında, güvenli ve kontrollü bir alanda yapılacaktır.

5. Pil Değişim Seti

Darphane tarafından sağlanan Pil Değişim Seti; lityum iyon pil, sızdırmaz conta ve TTO'ya ait yeni vidalardan oluşmaktadır. Bu malzemelerin eksiksiz ve yalnızca Darphane tarafından sağlanan orijinal parçalar olması zorunludur.

6. Kullanılması Gereken Ekipman

Pil değişimi sırasında teknisyenin yanında 0,55 Nm tork ayarlı tornavida bulunması zorunludur. Pil Değişim Seti içinde bulunan yeni vidalar mutlaka kullanılmalı ve belirtilen tork değerinde sıkılmalıdır.

7. Pil Değişim Süreci

Pil değişimi yalnızca patlayıcı ortam dışında güvenli bir alanda yapılmalıdır. İşlem sırasında TTO cihazı sökülür, mevcut pil çıkarılarak Darphane tarafından sağlanan yedek pil takılır. Conta ve vidalar mutlaka yenileriyle değiştirilir. Tüm montaj işlemleri 0,55 Nm tork ayarlı tornavida ile yapılır. Pil değişiminden sonra cihazın sızdırmazlık ve fonksiyon kontrolleri gerçekleştirilir. Pil değişimi sonrası

 DARPHANE	Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi EK-1: TTO Pil Değişim Kılavuzu	 DARPHANE
		01.09.2025

gerçekleştirilen tüm işlemler UTTS Saha Yönetim Sistemi üzerinden kayıt altına alınmalıdır. Sızdırmazlık kontrolü, yalnızca Darphane tarafından sağlanan yeni conta ve vidaların kullanılması ve montaj işleminin 0,55 Nm torkla yapılması ile sağlanmış kabul edilir. Fonksiyon kontrolü ise cihazın UTTS sistemine tanıtılarak TTB okuma ve veri iletim fonksiyonlarının doğrulanması ile yapılır. Pil değişim işlemi tamamlandıktan sonra TTO cihazı, TTO Sabitleme Aparatı kullanılarak pompa tabancasına yeniden monte edilmeli ve montajın sağlamlığı kontrol edilmelidir.

8. Kritik Stok ve Yedeklilik

Yetkili Montaj Firmaları, TTO Pil Değişim Seti için %2 kritik stok seviyesini korumakla yükümlüdür. Bu seviyenin altına düşülmesi halinde en geç 48 saat içinde yeni sipariş verilmesi gereklidir.

9. Servis ve Faturalandırma

Pil değişimi garanti kapsamında değildir. İşçilik ve malzeme bedelleri, Yetkili İstasyon Montaj Firması ile akaryakıt istasyonu arasında yapılan servis ve bakım anlaşmasına uygun şekilde Yetkili İstasyon Montaj Firması tarafından akaryakıt istasyonuna faturalandırılır.

10. Sertifikasyon ve Yetkilendirme

Pil değişimi yalnızca egitim.utts.gov.tr platformu üzerinden verilen UTTS Pil Değişim Eğitimini başarıyla tamamlamış, geçerli sertifikaya sahip ve UTTS Pasaportu bulunan teknisyenler tarafından yapılabilir. Sertifika geçerlilik süresi 12 aydır ve her yıl yenilenmelidir. Sertifika süresi dolmuş veya geçerli UTTS Pasaportu bulunmayan teknisyenler pil değişim işlemi gerçekleştiremez. Sertifikalı teknisyenlerin, başka kişileri eğitme veya sertifikalandırma yetkisi bulunmamaktadır.